

V souvislosti s realizací „Koncepce výstavby profesionální Armády České republiky a mobilizace ozbrojených sil České republiky, přepracovanou na změněný zdrojový rámec“ (dále Koncepce) nabyla zcela nového významu oblast nakládání s nepotřebným majetkem. Cílem v této oblasti je dosáhnout jeho nejrychlejšího převodu hospodárným, bezpečným, transparentním způsobem a zamezit vynakládání tzv. „utopených“ nákladů na jeho udržování, skladování, střezení.

Vedle nemovitého majetku to představuje i značné množství majetku movitého, především výzbroje a logistického materiálu (cca 80 až 450 tisíc položek ročně), kterého se rezort obrany potřebuje zbavit. Vedle kolové techniky, dílenských prostředků, výstroje a dalšího logistického materiálu tvoří převážnou část nepotřebného movitého majetku zbraně, munice, zbraňové systémy, letouny, vrtulníky a bojová technika se zvláštním režimem nakládání a sledování, který je obecně označován pojmem „vojenský materiál“.

V procesu vyřazování nepotřebného movitého majetku z užívání AČR je majetek zpravidla pouze označován na „vojenský“ a „nevojenský“, bez nezbytných dalších návazností na příslušné zákony a normy ČR. Při převodu movitého majetku mimo rezort obrany může dojít u určitých „rizikových“ komodit v důsledku jejich nedostatečné specifikace k jejich zneužití jedinci i skupinami, kteří představují bezpečnostní riziko.

V tomto článku chci poukázat na problematiku vyřazování a následného nakládání s nepotřebným majetkem označovaným jako „vojenský materiál“ v návaznosti na příslušné právní normy ČR, popř. i na interní normativní akty (INA) rezortu obrany.

1. Právní rámec

Základním právním předpisem, upravujícím nakládání s nepotřebným majetkem i v rezortu obrany, je zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhláška MF č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu.

S ohledem na značný rozsah právních norem v oblasti nakládání s nepotřebným majetkem (vojenským materiálem), které jsou pro tento proces nezbytné a klíčové, je jejich podstatný výčet uveden v příloze článku. (Dále jsou zpravidla uváděna jen čísla zákonů a vyhlášek.)

V rámci rezortu obrany je oblast nakládání s nepotřebným vojenským majetkem upravena především rozkazem MO č. 1/2004 Věstníku MO, předpisem Všeob-P-4 „Hospodaření s majetkem v rezortu Ministerstva obrany“, Metodickými pokyny NGŠ AČR čj. 6127-1/2004-3042 a „Střednědobou strategií nakládání s nepotřebným majetkem v rezortu obrany“ čj. 785/2005-8764 (dále Strategie).

2. Co je vojenský materiál

Samotný pojem **vojenský materiál** náš právní řád zná a vyskytuje se především v následujících, níže uvedených zákonech:

- **V zákoně č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky** je vojenský materiál vymezen jako souhrn vojenské výstroje, vojenské výzbroje, vojenské techniky a určených technických zařízení, které ozbrojené síly používají k zabezpečení výcviku a plnění svých úkolů. Jedná se o předpis zvláštní, který je aplikovatelný pouze uvnitř armády. Jakmile je vojenský materiál převeden z majetku státu (Ministerstva obrany) na třetí (civilní) osobu, ztrácí status vojenského materiálu. (V případě zbraní je právní úprava zřejmá – zbraně přejdou do režimu zákona o zbraních.)
- Z hlediska bezpečnostních rizik je tedy tato definice vojenského materiálu nevyhovující, protože je jednak omezena pouze na armádu, a v případě prodeje vojenského materiálu mimo armádu jako nepotřebného majetku, tento přestává být považován za vojenský materiál. Současně tento zákon zahrnuje i vojenskou výstroj, proviantní a další logistickou techniku a materiál (tzn. např. oděvy, textilní doplnky, polní kuchyně apod.), kdy bezpečnostní rizika plynoucí z těchto výrobků nevyžadují speciální právní úpravu nakládání s nimi.
- **V zákoně č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem** v platném znění je věcné vymezení pojmu vojenského materiálu pouze pro účely zahraničního obchodu a formou seznamuje tento materiál vyjmenován ve vyhlášce MPO č. 89/1994 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 38/1994 Sb. Tato definice je poměrně široká, protože zahrnuje veškerý vojenský materiál určený pro zahraniční obchod, včetně těch komodit, jejichž nakládání je již pokryto zvláštními právními předpisy. Jeho podstatnou část tvoří zbraně, které zvláštní právní úpravu, pokud jde o nakládání s nimi a jejich evidenci, mají v zákoně č. 119/2002 Sb., o zbraních.
- **V zákoně č. 310/2006 Sb., o nakládání s některými věcmi užitelnými k obraně a bezpečnostním účelům na území České republiky** a o změně dalších zákonů (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem) se pojem vojenský materiál neužívá, nicméně v § 13, hlavy IV „Výkon státní správy“ zákon ukládá Ministerstvu obrany výkon státní správy ve věcech nakládání s bezpečnostním materiálem a činí jej mimo jiné příslušným správním orgánem:
 - a) ke kontrole bezpečnostního materiálu skupin 1, 4 a 6 uvedených v příloze k tomuto zákonu,
 - b) k vedení evidence ve svých informačních systémech o výsledcích provedených kontrol, včetně kontrol provedených zahraničními inspekčními týmy.

Ve výčtu bezpečnostního materiálu skupin 1 až 11 uvedených v příloze k tomuto zákonu, upřesněném o výčet bezpečnostního materiálu (komodit) vyhláškou MPO č. 433/2006 Sb., jsou především skupiny 1, 4 a 6 přímo definovány jako komodity vojenského materiálu.

- **V zákoně č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách** a o změně dalších zákonů (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem) ukládá rezortu obrany v § 18 odst. 1 písm. c) a odst. 2 písm. i) stanovit seznam vojenského materiálu, který je nutný k zajištění obrany nebo bezpečnosti státu a seznam vojenského materiálu určený pro ozbrojené složky ČR.
- **Vyhláška MO č. 274/2006 Sb.**, k tomuto zákonu stanoví seznam vojenského materiálu pouze pro účely tohoto zákona o veřejných zakázkách a jeho použití pro opravy zbraní, zbraňových systémů, střeliva a dalšího vojenského materiálu uvedeného v odstavci 1 za podmínek stanovených v § 18 odst. 2 písm. i) zákona.

Nakládání s určitými komoditami, které lze obecně zařadit pod vojenský materiál má svůj vlastní režim a zvláštní úpravu nakládání s nimi upravenu zejména v následujících zákonech:

- **Střelné zbraně a střelivo** jsou komplexně řešeny zákonem č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně některých zákonů a předpisů (zákon o zbraních). Zákon komplexně řeší nakládání se zbraněmi, jež tvoří významnou součást kategorie vojenského materiálu a jejich evidenci.
- Tento zákon však jednoznačně nepokrývá vojenský materiál jako jsou vrhače, střelivo pro ně, dále i bomby, rakety, dělostřeleckou a ženijní munici, které jsou rizikovými pro nakládání s nimi na území ČR.
- **Výbušniny** jsou řešeny zákonem č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů. Zákon stanoví režim výroby, uvádění na trh a nakládání s výbušninami. Výbušniny určené pro vojenské účely samostatně neřeší.
- **Určité chemické látky, které lze podřadit pod vojenský materiál**, jsou řešeny zákonem č. 157/1998 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (od data vstupu ČR do EU nahrazen zákonem č. 356/2003 Sb.). Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, umožňuje podle § 44 b nakládání s vysoce toxickými látkami pouze osobám odborně způsobilým (tj. s předepsaným vzděláním). Chemické látky určené pro vojenské účely samostatně neřeší.
- **Bakteriologické (biologické) a toxinové zbraně** jsou řešeny zákonem č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní, a to o změně živnostenského zákona, který postihuje všechny oblasti nakládání s nimi, včetně kontroly a výkonu státní správy. Vojenské látky a materiál samostatně neřeší.

Kromě komodit (zboží), které jsou jednoznačně vojenským materiálem, existuje značné množství dalšího zboží, **tzv. zboží dvojího užití**, (*suroviny, polotovary, přípravky, stroje, elektronika, technologie*) u kterého převažuje použití i mimo sféru zajištění obrany a bezpečnosti či mimo sféru obranného průmyslu. Nicméně může být vzhledem ke svým vlastnostem k témuž účelům též užito. Vývoz a dovoz tohoto zboží sice upravuje zákon č. 21/1997 Sb., avšak není jednoznačně definováno, specifikováno a není zahrnuto pod vojenský materiál.

Dílčí závěry:

- Obecně pod pojmem „vojenský materiál“ je možno zahrnout nebo jej lze vymezit především jako:
 - techniku, letouny, vrtulníky, munici, jiné systémy, výrobky, jejich součásti a náhradní díly (dále ND), které jsou vzhledem ke svým charakteristickým technicko-konstrukčním vlastnostem posuzovány jako zkonstruované především pro použití v ozbrojených silách, ozbrojených bezpečnostních sborech a službách, nebo jsou hromadně v těchto složkách užívány k zabezpečení úkolů obrany a bezpečnosti státu,
 - stroje, zařízení a investiční celky vyrobené, upravené, vybavené nebo zkonstruované pro vojenské použití, zejména pro vývoj, výrobu kontrolu a zkoušení dalších výrobků, jejich součástí a náhradních dílů,

- popř. i služby poskytované v souvislosti s vojenským materiélem, zejména provádění oprav, úprav, jakož i poskytování informací, vysílání a příjemání odborníků za účelem výzkumu, vývoje, konstrukce, výroby, úprav, oprav, údržby, použití a ovládání vojenského materiálu, a to ve vztahu k jednotlivým položkám uvedených především v seznamech vojenského materiálu vyhlášek MPO č. 89/1994 Sb., č. 433/2006 Sb., a MO č. 274/2006 Sb.
- Je zřejmé, že existuje movitý majetek, který v některých případech podmínky pro zařazení mezi vojenský materiál splňuje, avšak v případech jiných nikoli. Jednoznačné určení a jednoduché vymezení někdy provést nelze. Vodítkem pro stanovení, zda se v konkrétním případě jedná o vojenský materiál, je tedy zejména zamýšlené užití zboží (kdo je uživatelem resp. odběratelem), nebo v případě dovozu požadavky zahraničního dodavatele na určité záruky z hlediska užití.
- Z analýzy výše uvedených zákonů a především seznamů vojenského materiálu uvedených ve vyhláškách MPO č. 89/1994 Sb., č. 433/2006 Sb., a MO č. 274/2006 Sb., vyplývá, že pojem „vojenský materiál“ zákony ani tyto vyhlášky jednoznačně a uceleně nedefinují. Výše uvedené zákony a vyhlášky uvádí jako vojenský materiál jen ty komodity, které by měly být předmětem regulace a řešení zvláštními právními předpisy a jednoznačně **nezahrnují pod vojenský materiál některý materiál, který by z hlediska nakládání mohl být velmi rizikový** (např. zboží dvojího užití apod.). V seznamech vyhlášek nejsou uvedeny ty komodity, kdy nakládání s nimi je již řešeno zvláštními právními předpisy.
- Při nakládání s vojenským materiélem u subjektů, které na sebe převedly nebo mají v držení vojenský materiál který byl z majetku státu – rezortu obrany odprodán jako nepotřebný, vztahuje se právní úprava pouze na vojenský materiál, který má původ v rezortu obrany a je zahrnut do seznamu materiálu dle vyhlášek MPO č. 89/1994 Sb., č. 433/2006 Sb., a MO č. 274/2006 Sb. Zůstává však nepokrytý ten vojenský materiál, který není zahrnut do téhoto vyhlášek a popř. i ten materiál, který byl převeden z majetku ostatních ozbrojených složek (zejména z rezortu MV, SHR) a který je vyráběn či jinak získán.
- Seznamy movitého majetku vyřazeného z užívání AČR jsou sice zpracovávány v souladu s dosud platnými INA rezortu obrany, avšak **dostatečně nereagují na označení vyřazovaného vojenského materiálu z hlediska bezpečnostních rizik**, především ve smyslu vyhlášek MPO č. 89/1994 Sb., č. 433/2006 Sb., a MO č. 274/2006 Sb.
- Rezort obrany postrádá (např. už i v procesu katalogizace) jednoznačnou klasifikaci a označení vojenského materiálu, včetně náhradních dílů a příslušenství z hlediska bezpečnostních rizik, především ve smyslu zákonů č. 119/2002 Sb., 38/1994 Sb., č. 310/2006 Sb., návazných vyhlášek a dalších norem.
- Bylo by žádoucí ujednotit a upravit zvláštním zákonem „Specifikace vojenského materiálu a nakládání s ním na území České republiky“, který by jednoznačně definoval a specifikoval vojenský materiál a komplexně řešil celou tuto problematiku.

3. Způsoby nakládání s nepotřebným vojenským materiélem

V rezortu obrany je za prioritní kritérium v oblasti nakládání s nepotřebným majetkem považováno (v souladu se Strategií) bezpečnostní hledisko. V této oblasti jsou činěna nezbytná

opatření vyplývající z platných právních předpisů i mezinárodních smluv, tak aby se zejména nepotřebný vojenský materiál nedostal do dispozice organizací, států nebo jedinců, kteří představují bezpečnostní riziko. V této souvislosti **je za rizikový považován zejména následně uvedený materiál**, který vyžaduje z hlediska bezpečnosti specifický postup při nakládání s ním:

- a) vojenský materiál definovaný především zákony č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiélem v platném znění a zákonem č. 119/2002 Sb., č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně dalších zákonů,
- b) bezpečnostní materiál definovaný zákonem č. 310/2006 Sb., o nakládání s některými věcmi užitelnými k obraně a bezpečnostním účelům na území České republiky a o změně dalších zákonů (zákon o nakládání s bezpečnostním materiélem),
- c) vojenský materiál utajovaný,
- d) výbušniny, léčiva, chemické, biologické a toxické látky,
- e) specifický materiál Vojenského zpravodajství,
- f) kryptografický materiál,
- g) sledovaná výzbroj a technika uvedená ve Smlouvě o konvenčních ozbrojených silách v Evropě.

3.1 Zakázané zbraně a munice

Nakládání s těmito komoditami řeší zákon č. 119/2002 Sb., (týká se i dělostřeleckých systémů, tanků, vrtulníků, bojových letadel, vyzbrojených typů BT) – **tyto nelze držet na území ČR**. Jsou zpravidla v souladu s příslušnými právními normami prodávány oprávněným zájemcům **pouze za účelem vývozu mimo území ČR nebo k ekologické likvidaci**. (V zásobách AČR nejsou zbraně ve stavu „znehodnoceném“.)

V rezortu obrany je v procesu nakládání mezi kategorií zakázaných zbraní a munice zařazena i sledovaná a omezovaná výzbroj a technika (viz článek 4.).

Nepotřebnou zakázanou zbraň a munici může od rezortu obrany do svého vlastnictví nabýt pouze ten zájemce, který:

- je právnickou osobou s platnou koncesní listinou (vydanou na základě zákona č. 455/1991 Sb., ve znění zákona č. 310/2006 Sb.,) nebo jiného oprávnění k podnikání se zakázanými zbraněmi a municí,
- jemuž bylo vydáno povolení pro obchodování s vojenským materiélem (povolení MPO podle § 6 zákona č. 38/1994 Sb.,) na příslušnou komoditu,
- který je držitelem příslušné zbrojní licence (dle § 31 zákona č. 119/2002 Sb.).

Pro držení zbraní zakázaných (§ 21 zákona o zbraních) na území republiky pro účely muzejních sbírek (i obecně pro sběratele) je nutná výjimka dle § 24 zákona o zbraních, kterou uděluje okresní ředitelství policie (místně příslušné).

Munice neodprodaná nebo která je nevhodná k odprodeji (ohrožující osoby nebo majetek), popř. i na základě rozhodnutí (pyrotechnické komise) a odborného posouzení Základny munice, je ekologicky likvidovaná formou delaborace.

S likvidací nepotřebné munice vznikají určité majetková problémy, jejichž podstatou je postup při nakládání s delaboráty po likvidované munici, které nejsou určeny ke konečné likvidaci a mají povahu hmotného movitého majetku, který lze ještě dále vhodným a legálním způsobem využít.

Snahou rezortu obrany je nepotřebnou munici převést do vlastnictví právnických osob, které za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy na základě příslušného oprávnění a smluvního ujednání provedou její delaboraci a po nabytí předmětných věcí do vlastnictví, v souladu se zvláštními právními předpisy, samy s nimi dále naloží (kupř. prodejem v České republice nebo do zahraničí).

Pokud vojenská munice určena k delaboraci je převáděna na nestátní právnické osoby, je třeba dodržet zákonné podmínky pro převod vlastnictví stanovené zákonem č. 219/2000 Sb. Pokud je delaborace nepotřebné munice zadána státní organizaci, která je způsobilá dále naložit i s delaboráty, které nebudou určeny ke konečnému zániku, je převod z hlediska právního postupu ošetřen § 14,15 vyhlášky č. 62/2001 Sb.

Vzhledem k tomu, že likvidace nepotřebné munice představuje pro rezort obrany značné náklady, které vesměs převyšují její hodnotu, je upřednostňován její úplatný převod (za předpokladu dodržení výše ceny podle platné právní úpravy § 22 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.,). V některých případech v souladu s uvedeným zákonem není vyloučen ani bezúplatný převod.

Zákonem č. 38/1994 Sb. je pokryto nakládání s vojenským materiélem pokud jde o jeho vývoz z ČR nebo dovoz do ČR. Obchodování se zahraničím může provádět pouze právnická osoba s příslušným povolením MPO ke konkrétním případům a příslušnou licencí. Tato oblast nakládání s vojenským materiélem je pro obchodování přes hranice ČR dostačně právně ošetřena, avšak nehodí se pro regulaci vnitřního obchodu s vojenským materiélem.

3.2 Malé zbraně, lehké zbraně a munice k nim

Malé a lehké zbraně a příslušná munice (např. malorážky, sportovní zbraně, pistole, ND k nim apod.) které se staly pro AČR nepotřebné a jsou vyřazeny z jejího užívání, jsou nabízeny v rámci širší nabídky organizačním složkám státu k bezúplatnému převodu (zejména MV, Polici ČR, Ministerstvu spravedlnosti, Vězeňské službě, Generálnímu ředitelství cel). Pokud o ně projeví zájem, jsou jím bezúplatně převedeny. Pokud ne, jsou následně odprodány podle výše uvedeného postupu. V případě, že nejsou odprodány, je vydáno rozhodnutí o neprodejnosti a příslušnou majetkovou základnou (popř. oprávněnou firmou) jsou řízeně odborně a ekologicky likvidovány.

V procesu nakládání je do této kategorie zařazena i některá sledovaná neomezovaná výzbroj a technika (viz stáť 4.).

Nepotřebnou zakázanou zbraň a munici může od rezortu obrany do svého vlastnictví nabýt pouze podnikatel (dle ustanovení § 2 ObchZ) vlastnící výjimku PČR § 9 odst. 2 zákona 119/2002 Sb., který:

- je držitelem příslušné zbrojní licence (dle § 31 zákona č. 119/2002 Sb.),
- je řádně zapsán v obchodním rejstříku a vlastníkem živnostenského listu nebo jiného oprávnění k podnikání, jde-li o fyzickou osobu.

3.3 Vojenský materiál, držení kterého je regulováno zákonem č. 310/2006 Sb.

Jedná okruh bezpečnostního materiálu (např. mostní tanky, vojenská dopravní a speciální technika, obrněná technika, nevyzbrojené vrtulníky apod.), které jsou předmětem regulace zákona č. 310/2006 Sb., jeho přílohy pro skupiny 1, 4 a 6 a předmětem těchto skupin vyhlášky

č. 433/2006 Sb. V rezortu obrany nebyl doposud žádný vojenský materiál odprodán ve smyslu tohoto zákona. (Působnost tohoto zákona v rezortu obrany není zatím upravena.)

Tento vojenský materiál by měl být prodáván oprávněným zájemcům v souladu s příslušnými právními normami. Zájemce by měl vlastnit příslušné živnostenské oprávnění nebo koncesní listinu (např. na prodej a nákup zboží) vydané na základě zákona č. 455/1991 Sb., ve znění zákona č. 310/2006 Sb. Zájemce by měl být vždy upozorněn, že se jedná o vojenský materiál, držení kterého je regulováno a kontrolováno rezortem obrany ve smyslu zákona.

3.4 Vojenský materiál, držení kterého není zákony na území ČR regulováno

Ostatní vojenský materiál, držení kterého není zákony na území ČR regulováno, může od rezortu obrany do svého vlastnictví nabýt pouze podnikatel (dle ustanovení § 2 ObchZ), který je řádně zapsán v obchodním rejstříku a vlastníkem živnostenského listu nebo jiného oprávnění k podnikání, jde-li o fyzickou osobou.

Znehodnocenou zbraň (dle zákona o zbraních) lze v obchodní síti koupit pouze po předložení průkazu totožnosti.

3.5 Darování vojenského materiálu do zahraničí

Darovat (bezúplatně převést podle § 22 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb.) lze jen nepotřebný majetek státu ve veřejném zájmu, anebo je-li bezúplatný převod hospodárnější než jiný způsob naložení s věcí. (*ČR se např. poskytnutím daru připojuje spolu s ostatními středoevropskými státy k určitému programu. Je zřejmé, že dar vojenského materiálu např. munice pro výcvik příslušníků jiné armády má velký význam pro udržení příznivých bilaterálních vztahů a přispěje rovněž k pozitivnímu hodnocení ČR z hlediska jejího začlenění v NATO ze strany členských zemí NATO. V naplnění těchto požadavků lze spatřovat veřejný zájem ČR. Deklarací veřejného zájmu vládou ČR se tak naplní podmínka pro bezúplatné převedení majetku ve veřejném zájmu a pro darování.*)

Ze zákona číslo 219/2000 Sb., a zejména zákona č. 38/1994 Sb., jednoznačně vyplývá, že nakládat s majetkem státu ve prospěch subjektů v zahraničí nemůže organizační složka státu – MO přímo, ale jen prostřednictvím právnické osoby, mající sídlo na území ČR a udělené povolení pro vývoz daného materiálu od MPO podle zákona č. 38/1994 Sb. a popř. i vývozní licenci na konkrétně vyvážený majetek. (*Jinému státu nemůže tedy MO přímo žádný majetek převést, darovat nebo odprodat. Vždy tato činnost musí být realizována prostřednictvím zprostředkovatelské organizace, kterou si vybere obdarovaný stát nebo stát, který je garantem projektu a rovněž je garantem přepravy daru.*)

Realizace daru vojenského materiálu do zahraničí je možná pouze za podmínek stanovených zákonem č. 38/1994 Sb., a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., zákona č. 140/1961 Sb., a zákona č. 357/2004 Sb., který svým § 12a umožnil, aby zahraniční obchod s vojenským materiálem mohlo jménem ČR provádět rovněž MO a MV, pouze při splnění požadavku, **je-li to nutné z důvodu zajišťování obrany a bezpečnosti ČR, rozhodla-li o tom vláda a pokud druhou smluvní stranou je jiný stát, který o dar požádá.**

Pokud zamýšlená transakce tento požadavek naplňuje, MPO k takové transakci udělí licenci pro MO, pak není nutná účast zprostředkovatele. Pokud zamýšlená transakce tento požadavek nenaplňuje, pak je nezbytné realizovat tuto transakci prostřednictvím třetího subjektu.

Dar stát–stát (oblast mezinárodního práva soukromého) s charakterem smlouvy darovací s mezinárodním prvkem a s povahou klasické veřejnoprávní mezinárodní smlouvy, zatím rezort obrany nepřipravoval.

3.6 Další způsoby naložení nepotřebným vojenským materiálem

Přímo k likvidaci jsou předávány nepotřebné:

- radioaktivní látky a radionuklidové záříče** podle zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a zákona č.13/2002 Sb., o změně atomového zákona a vyhlášky č. 146/1997 Sb., o činnostech, které mají bezprostřední vliv na jadernou bezpečnost ve znění pozdějších předpisů,
- biologické a toxinové látky** řešené zákonem č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní ve znění dalších předpisů,
- materiál kryptografický** řešen zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti ve znění pozdějších vyhlášek,
- materiál Vojenského zpravodajství** k zabezpečení činnosti podle zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství,
- technika obsahující utajované skutečnosti**, která je řešena v RMO č. 15/2002, bude likvidována u věcně příslušných vojenských opravárenských podniků.

Neoznačená plastická trhavina v souladu se zákonem č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s Montrealskou dohodou, je nabízena k odprodeji pouze jeho výrobci za účelem přepracování, v případě jeho nezájmu bude tímto výrobcem ekologicky (úplatně) likvidována.

Vojenské chemické a jedovaté látky jsou řešeny v souladu se zákonem č.356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a ve znění dalších předpisů, vhodné látky jsou nabízeny k prodeji, v případě nezájmu jsou likvidovány.

Léčiva jsou nabízena vojenským nemocnicím a státním zdravotnickým zařízením, v případě nezájmu jsou likvidována.

Kontaminovaný a hygienicky nevhodný materiál. Nepotřebný vojenský materiál je v převážné většině morálně i fyzicky zastaralý, popř. značně opotřebený, část může být některých případech kontaminována popř. i z hygienického důvodu nevhodná pro další užívání. Z tohoto hlediska může představovat bezpečnostní nebo ekologické riziko. Tento materiál je vždy likvidován ekologickým způsobem na základě rozhodnutí hygienika AČR.

Zvláštní pozornost v oblasti nakládání s nepotřebným vojenským materiálem vyžaduje **vojenský materiál, který byl získán z bývalého SSSR** v návaznosti na dříve uzavřené smlouvy o licenční výrobě vojenské techniky v ČR nebo závazků z uzavřených smluv o neposkytování materiálu a systémů třetím subjektům (zemím), které byly do výzbroje bývalé ČSLA z bývalého SSSR zavedeny. Uvedená problematika je plně v gesci MPO, rezort obrany však odpovídá za oblast inventarizace tohoto vojenského materiálu.

Vzhledem k tomu, že rezort obrany nemá ucelený přehled o všech bývalých smlouvách a závazcích z nich vyplývajících, dochází především u tohoto vyřazeného vojenského materiálu k jeho likvidaci, nicméně i k prodeji jiným oprávněným subjektům v souladu s platnými

zákonnými normami ČR. U některého, zvlášť „choulostivého“ vojenského materiálu, je někdy vyžadován souhlas u příslušných orgánů ruské strany s jeho dalším naložením (odprodej za účelem eventuálního prodeje do zahraničí a případně do kterých zemí).

Nepotřebný vojenský **materiál**, který je začleněn do jednotlivých kategorií utajení (V, D, T, PT), včetně utajovaného materiálu, techniky a systémů, které byly do výzbroje bývalé ČSLA zavedeny z bývalého SSSR, je řízeně likvidován odbornými oprávněnými zařízeními (obdobně jako materiál Vojenského zpravodajství a kryptografický) nebo se předpokládá jeho likvidace i prostřednictvím věcně příslušných vojenských státních opravárenských podniků. Nakládání s tímto vyřazeným nepotřebným vojenským materiálem není v rezortu obrany komplexně dořešeno.

3.7 Výpůjčky a pronájem vojenského materiálu

Výpůjčky a pronájem nejsou u vyřazeného vojenského materiálu realizovány.

Dílčí závěry:

- Nakládání s nepotřebným vojenským materiálem je v rezortu obrany důsledně řešeno především v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., a v souladu a v návaznosti na další příslušně INA a další právní normy.
- Oblast nakládání s vojenským materiálem je ve smyslu zákona č. 119/2002 Sb., a při jeho vývozu do zahraničí dostatečně právně ošetřena, regulována a sledována. Použití zákona č. 38/1994 Sb., je vhodné pouze pro obchodování přes hranice ČR a vzhledem ke svým specifickým ustanovením se nehodí pro regulaci a kontrolu vnitřního obchodu s vojenským materiálem v ČR. Chybí i návaznost na kontrolní mechanismy bezpečnostních složek Policie ČR.
- V rezortu obrany není působnost zákona č. 310/2006 Sb., doposud upravena a nezakládá působnost žádného organizačního útvaru při výkonu státní správy ve smyslu ustanovení hlavy IV tohoto zákona. Vojenský materiál není ve smyslu přílohy zákona č. 310/2006 Sb., a vyhlášky č. 433/2006 pro skupiny 1, 4 a 6 jednoznačně specifikován a v souladu s tímto zákonem odprodáván.
- Problém při převodu nepotřebného vojenského materiálu činí nedořešené závazky z dříve uzavřených smluv s bývalým SSSR o neposkytování techniky, materiálu, systémů apod. třetím subjektům (státům), které byly do výzbroje bývalé ČSLA zavedeny z bývalého SSSR a nakládání s nepotřebným utajeným vojenským materiálem, který byl především zaveden do výzbroje bývalé ČSLA z bývalého SSSR.

4. Problematika procesu kontroly nakládání s nepotřebným vojenským materiálem

Každá vyspělá demokratická země je zodpovědná za to, aby vyvezený vojenský materiál (především zbraně apod.) se nekontrolovaně šířily, nebyly použity k jiným než legitimním účelům či se nedostaly do nepovolených rukou a je povinna zabránit takovým exportům, které by mohly přispět k eskalaci mezinárodních a vnitrostátních konfliktů, být zneužity pro potlačování lidských práv, či mohly poškodit bezpečnostní zájmy spojenců a spřátelených zemí.

V rezortu obrany je otázce kontroly všech procesů nakládání s vojenským materiálem ve smyslu zákona č. 219/1999 Sb., i příslušnými INA věnována patřičná pozornost. Jsou činěna

nezbytná opatření, aby vojenský materiál byl dostatečně zajištěn proti neoprávněnému zneužití. Kontrolní činnost této oblasti je organizována a realizována napříč celou strukturou rezortu obrany. Sledováním procesu nakládání s vojenským materiélem jsou pověřeni příslušní velitelé, odborní náčelníci, majetkoví manažeři, vojenská policie (úřad pro odhalování korupce), vojenské zpravodajské orgány apod. Avšak při jeho převodu mimo rezort obrany, přestává být tento považován za materiál vojenský a rezortem obrany není kontrolován - kromě sledované vojenské výzbroje a techniky. Výkon kontroly a dozoru ostatního zbyvajícího vojenského materiálu spadá do kompetence Ministerstva vnitra. (*Vojenský materiál stanovených bezpečnostních skupin stanovených zákonem č. 310/2006 Sb., není doposud rezortem obrany kontrolován.*)

Kontrola obchodu s vojenským materiélem je upravena i zákonem č. 38/1994 Sb. Zákon stanovuje postupy při povolování obchodu s vojenským materiélem, podmínky udělování licence a jejího užívání a celkovou kontrolu provádění obchodu s tímto materiélem, včetně ukládání sankcí za jeho porušení. Vymezuje i roli jednotlivých orgánů státní správy v souvisejících správních řízeních (MPO-LS, MZV, MV, MO). Obchodování může provádět pouze právnická osoba s příslušným povolením MPO ke konkrétnímu případu a příslušnou licencí. Uvedeným zákonem je tedy nastavená dvoustupňová kontrola při obchodu s vojenským materiélem, kdy nejdříve je právnická osoba oprávněna nabízet své výrobky, služby a vstupovat v jednání se zahraničními partnery teprve poté, co obdrží povolení k obchodu s vojenským materiélem. Pro vlastní realizace konkrétních obchodních případů je dále nucena požádat o licenci. Mimo jiné musí žadatel doložit potvrzení konečného užití (známé též pod zkratkou „EUC“ či „IIC“). Oblast obchodování s vojenským materiélem přes hranice ČR je dostatečně právně ošetřena, avšak nehodí se pro regulaci vnitřního obchodu s vojenským materiélem.

Pro oblast kontroly definuje mimo jiné zákon č. 310/2006 Sb., i roli Národního bezpečnostního úřadu při vydávání povolení k zahraničnímu obchodu s vojenským materiélem.

(Pozn. *K posílení parlamentní kontroly nad vývozem zbraní zřídil zahraniční výbor Poslanecké sněmovny dne 2. 6. 2005 podvýbor pro vnější ekonomické vztahy a kontrolu obchodu s vojenským materiélem.*)

Česká republika, jako účastnický stát „**Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě**“ ze dne 19.11. 1990 (dále jen „**KOS**“) a dokumentů GVVI a VD99 (globální výměna vojenských informací a vídeňské dokumenty – Sbírka mezinárodních smluv č. 94/2003), se zavázala, že bude snižovat počty stanoveného vojenského materiálu, konkrétně sledované vojenské výzbroje a techniky (omezované i neomezované). Přehled kategorií, seznamy a počty omezované a neomezované sledované výzbroje a techniky jsou deklarovány pro každý účastnický stát v přílohách této smlouvy.

Sledovaná vojenská výzbroj a technika v případě vyřazení z užívání z AČR musí být v souladu s KOS řádně vyvezena do zahraničí nebo dle přesně stanovených postupů zlikvidována. Rovněž podléhá informační povinnosti podle rezolucí Valného shromáždění OSN číslo 46/36, § 10 a 49/75 C ze dne 24. 2. 1993 a je evidována v Registru OSN pro transfer konvenční výzbroje a bojové techniky. Pouze na základě výjimky dle zákona o zbraních, ke snížení destrukcí, konverzí pro nevojenské účely, při použití jako pozemního cíle nebo do historických sbírek, umístěním po snížení jako muzejního (statického) exponátu, může být převedena na území ČR (bez jejího dalšího vývozu do zahraničí).

V rezortu obrany je zřízen úřad Ředitelství zahraničních aktivit (ŘeZA), kde přímo **odbor kontroly ozbrojení (OKO)** sleduje a provádí kontrolu procesu nakládání se sledovanou výzbrojí a technikou.

Mezi omezovanou výzbroj a technika se především řadí bojové tanky (T-55 a T-72 všech typů a verzí), bojová obrněná vozidla (obrněné transportéry, bojová vozidla pěchoty, např. BVP-1, OT-90), dělostřelecké systémy ráže větší než 100 mm (samohybná i tažená děla, minomety a raketometry, např. ShH 152 mm vz. 77, 122 mm HD-30, ShH 2S-1, RM 122 mm vz.), bojové letouny (L-159, JAS-35, Mig-21, včetně verzí cvičných), úderné a bojové vrtulníky (Mi-24, Mi-35).

V případě omezované výzbroje a techniky má každý stát právo ponechat si v provozní způsobilosti dva kusy od každého existujícího typu výzbroje a techniky. Musí však být umístěny v muzeích nebo v podobných zařízeních. Lze provést další snížení ponecháním osm kusů vyřazené výzbroje a techniky pro každou kategorii (*jako exponáty pro kulturní nebo zájmovou činnost, resp. pro muzejnictví nebo sbírkovou činnost*) při splnění předpokladů pro její nabytí a podmínek pro její znebojeschopnění.

Mezi neomezovanou výzbroj a techniku se řadí především speciální obrněná kolová a pásová technika bez bojové výzbroje (OT-64 a obdoba BVP bez výzbroje, vozidla na podvozku BRDM-2 a BTR-60, tank vyprošťovací VT-55A a mostní MT-55), popř. další obdobná vyřazená výzbroj a technika.

Neomezovaná technika může být převedena na území ČR pro muzeální účely, ke konverzi pro nevojenské účely, ke statickému umístění jako muzeální exponát nebo k likvidaci.

Při prodeji vojenské výzbroje a techniky, které spadá pod ustanovení KOS bere oprávněný zájemce (kupující) odkoupením tohoto zboží na sebe závazky plynoucí z KOS a příslušných rezolucí OSN, které jsou do KOS zpracované. Současně se tím se zavazuje k informační povinnosti vůči ŘeZA OKO. Vzhledem ke skutečnosti, že **KOS nemá jasné stanoveny sankce za případné porušování svých ustanovení**, dochází v některých případech k neplnění povinností a závazků ze strany kupujících plynoucích z KOS (*informačních, nenaplnění obsahu smlouvy - likvidace, poskytování předmětu smlouvy třetímu subjektu, vývozu do zahraničí apod.*).

V případech, kdy dochází ze strany kupujících k porušování informační povinnosti (*což vede k porušování povinností, které pro ČR vyplývají ze Smlouvy KOS a příslušných rezolucí OSN*), je nezbytné zasáhnout vůči těm, kteří své povinnosti porušují. Účinným zásahem by určitě bylo odebrání povolení (popř. licence) k obchodování s vojenským materiálem podle ustanovení § 13 zákona č. 38/1994 Sb. Ovšem tato pravomoc není v kompetenci rezortu obrany, ale MPO. Penalizační sankce i kontrola realizace smluvního vztahu jsou rezortem obrany těžce realizovatelné i vymahatelné a jsou neúčinné.

Zákon č. 310/2006 Sb., který nabyl účinnost dnem 1. 7. 2006, pověruje v § 13, hlavy IV rezort obrany výkonem státní správy ve věcech nakládání s bezpečnostním materiálem a činí jej, mimo jiné, příslušným správním orgánem ke kontrole pouze bezpečnostního materiálu skupin 1, 4 a 6 uvedených v příloze k tomuto zákonu a k vedení evidence ve svých informačních systémech o výsledcích provedených kontrol, včetně kontrol provedených zahraničními inspekčními týmy (doposud vedlo ŘeZaA OKO).

Není jednoznačně zcela jasné, zda bezpečnostní skupiny 1, 4 a 6 uvedeného zákona pokrývají celý rozsah sledované vojenské výzbroje a techniky. Vyhláška MPO č. 433/2006 Sb., je pro tyto účely obecná a ani ona jednoznačně nestanoví, který konkrétní vojenský, či jiný bezpečnostní materiál pod její dikci spadá (např. jak posuzovat vrtulník Mi-2, včetně motorů a příslušenství??).

Prozatímní organizační řád rezortu obrany v platném znění zatím neupravuje a nezakládá působnost žádného organizačního útvaru MO při výkonu státní správy ve smyslu ustanovení

hlavy IV uvedeného zákona a rezort obrany k uvedenému zákonu i vyhlášce zatím nevydal svůj normativní akt a ani konkrétní seznam vojenského materiálu, popř. k realizaci kontroly a vedení evidence o výsledcích kontrol (mimo ŘeZaA OKO), který by danou oblast jednoznačně pokryl.

Z výše uvedených důvodu je **zvažována možnost přímého prodeje** tohoto zboží (spadající pod KOS), popř. **zvlášť nebezpečného materiálu** (zahrnutého do bezpečnostních skupin 1, 4 a 6 zákona č. 310/2006 Sb.), **státním vojenským opravárenským podnikům**, založeným dle zákona č. 77/1997 Sb., jejichž zřizovatelem, resp. i kontrolním orgánem je rezort obrany (stát). Tímto postupem lze minimalizovat počet případů porušování jednotlivých ustanovení KOS a zákona č. 310/2006 Sb., ze strany kupujících a je zajištěna kontrola státu nad dalším nakládáním s tímto materiélem.

Z důvodu pochybnosti, zda u tohoto způsobu nepůjde o postup, který by mohl být v rozporu s ustanoveními komunitárního práva, která se týkají veřejné podpory, to především při plnění povinností, které pro ČR vyplývají z mezinárodního práva (mezinárodní smlouvy, rezoluce OSN) upravujícího pohyb výzbroje a techniky z hlediska ochrany mezinárodní bezpečnosti a při plnění povinností vyplývajících z úpravy tržního prostředí, tedy v tomto případě nedovolené veřejné podpory podnikatelských subjektů (vojenských státních podniků), není tato možnost jednoznačně dořešena. Současně jakýkoliv prodej vojenské výzbroje a techniky je nutno provádět právně konformním způsobem, tedy při respektování zejména zákona č. 219/2000 Sb., a INA (RMO č. 1/2004 Věstníku MO, předpisu Všeob P-4).

Určitou možností je i úprava nakládání s trvale nepotřebným majetkem státu (zákona č. 219/2000 Sb.), který je v zásadě vnitrostátní záležitostí.

U tzv. **zboží dvojího užití** je, vývoz a dovoz tohoto zboží sice upraven zákonem č. 21/1997 Sb, a podléhá i dalším mezinárodním kontrolním režimům, avšak vzhledem k tomu, že není jednoznačně definováno, specifikováno a zahrnuto pod vojenský materiál, není rezortem obrany předmětem sledování a kontroly.

Dílčí závěry:

- Otázce kontroly vojenského materiálu je uvnitř rezortu obrany věnována patřičná pozornost při všech procesech nakládání s ním a vojenský materiál je dostatečně zajištěn proti neoprávněnému zneužití. Příjeho převodu (vyjma neidentifikovatelných ND) je vždy převáděn na nového oprávněného nabyvatele po jednotlivých kusech, tak, aby byl kdykoliv jednoznačně identifikovatelný (s uvedením názvu, výrobního čísla, čísla podvozku, korby, věže, hlavně a závěru každého kusu).
- Při převodu vojenského materiálu mimo rezort obrany tento (vyjma vojenského nebo bezpečnostního materiálu, uvedeného v příslušných zákonech a vyhláškách) přestává být tento považován za vojenský a kromě sledované vojenské výzbroje a techniky (KOS), není rezortem obrany sledován a kontrolován.
- Prozatímní organizační řád rezortu obrany v platném znění zatím neupravuje a nezakládá působnost žádného organizačního útvaru MO při výkonu státní správy ve smyslu ustanovení hlavy IV zákona č. 310/2006 Sb., a ve smyslu tohoto zákona **není vojenský materiál v rezortu MO jednoznačně specifikován, označen, odprodáván a tedy ani kontrolován**. Není zcela jednoznačné, zda bezpečnostní skupiny 1, 4 a 6 tohoto zákona pokrývají celý rozsah sledované vojenské výzbroje a techniky spadající pod KOS. Rezort MO není nadán pravomocí vyvozovat vůči osobám, které poruší tento zákon opatření. (Porušení zákona je pouze povinen neprodleně oznámit Policejnímu prezidiu ČR.)

- Při převodu zakázaných zbraní, munice a vojenského materiálu, držení kterého není zákony na území ČR regulováno, se může vyskytovat vojenský materiál, který je sledován a omezován KOS. Nezbytná opatření k naplnění ustanovení smlouvy KOS jsou zpracovávána rezortem obrany do příslušné kupní smlouvy jako zvláštní ujednání. Kontrola plnění těchto ujednání a opatření i příslušné sankce jsou rezortem obrany těžce realizovatelné, nevymahatelné a neúčinné.
- Rezortem obrany je zvažována možnost přímého prodeje vojenského materiálu spadající pod KOS a dalšího rizikového a bezpečnostního materiálu státním vojenským opravárenským podnikům - a zatím nedořešeno.
- Úzkou součinnost udržuje rezort obrany s MV pouze při všech převodech zbraní mimo rezort. Údaje o zbraních a nových nabyvatelích předává příslušnému odboru MV. O převodu jiného druhu vojenského nebo bezpečnostního materiálu mimo rezort obrany MV neinformuje.

Celkový závěr

Nakládání s nepotřebným vojenským materiálem se kterým přísluší hospodařit MO představuje v návaznosti na vnitřní i zahraniční obchod s ním specifickou oblast, které je nutné věnovat odpovědnými orgány rezortu obrany zvláštní pozornost již v procesu jeho zavádění do užívání a i v celém jeho procesu užívání AČR.

Vojenský materiál zákony ani příslušné vyhlášky zcela jednoznačně a uceleně ne definují. V rezortu obrany je vojenský materiál vymezen jako souhrn vojenské výstroje, vojenské výzbroje, vojenské techniky a určených technických zařízení, které ozbrojené síly používají k zabezpečení výcviku a plnění svých úkolů.

Prozatímní organizační řád rezortu obrany neupravuje a nezakládá působnost žádného organizačního útvaru MO při výkonu státní správy ve smyslu ustanovení hlavy IV zákona č. 310/2006 Sb., a vyhlášky č. 433/2006 Sb.

Rezort obrany postrádá INA, která by v návaznosti na nově přijaté právní normy jednoznačně konkretizovala a evidenčně označila obecně určený „vojenský materiál“ těmito právními normami a současně stanovila zásady pro jeho nakládání, evidenci i vyřazování. (Možnosti jsou i ve využití procesu katalogizace tohoto majetku.)

Bylo by žádoucí komplexně upravit zvláštním zákonem „Specifikaci vojenského materiálu a nakládání s ním“ v návaznosti na ujednocení celého tohoto systému v návaznosti na příslušné mezinárodní smlouvy a další závazné právní normy EU pro tuto oblast. Součástí tohoto zvláštního zákona by mohl být i výsledný konkrétní seznam rizikového vojenského materiálu (např. přílohou zákona nebo vyhláškou MO, kterou by bylo možno za určité období novelizovat), který by i v rezortu obrany byl jednoznačně definován, označen, evidován a sledován.

Přehled podstatných souvisejících právních norem:

a) mezinárodní smlouvy

Smlouva o konvenčních ozbrojených silách v Evropě, Závěrečný akt jednání o početních stavech osob v konvenčních ozbrojených silách v Evropě, které vstoupily v platnost 17. července 1992 (zveřejněno ve Sbírce mezinárodních smluv č. 94/2003), včetně jejich adaptace a politických závazků přijatých na vrcholné schůzce 17. listopadu 1999 v Istanbulu, rozhodnutí Společné konzultativní skupiny a závěrů Hodnotících konferencí (dále jen Smlouva o KOS), včetně Protokolu o snižování část I-VII. a Protokolu o inspekci - část X.

Vídeňský dokument 1999 o opatřeních k posílení důvěry a bezpečnosti v Evropě přijatého na vrcholné schůzce nejvyšších představitelů Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě v Istanbulu 16. listopadu 1999 a závěry Ročních hodnotících schůzek k jeho uplatňování (VD99).

Globální výměna vojenských informací přijatá na vrcholné schůzce nejvyšších představitelů OBSE v Budapešti 3. prosince 1994 (GVVI), rozhodnutí Fóra pro bezpečnostní spolupráci OBSE (FBS), rozhodnutí verifikačního a koordináčního výboru (VCC - Verification Coordination Committee) NATO.

b) zákony

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, v platném znění.
Zákon č. 174/2003 Sb., o převodu některého nepotřebného vojenského majetku, s nímž je příslušné hospodařit Ministerstvo vnitra, z vlastnictví České republiky na územní samosprávné celky, v platném znění.
Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, v platném znění.
Zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 310/2006 Sb., o nakládání s některými věcmi užitelnými k obraně a bezpečnostním účelům na území České republiky a o změně dalších zákonů (zákon o nakládání s bezpečnostním materiálem).
Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 204/2002 Sb., o kontrole vývozu a dovozu zboží a technologií podléhajících mezinárodním kontrolním režimům a o změně zákona č. 186/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 13/2002 Sb., o změně atomového zákona ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a přípravcích a o změně některých zákonů.
Zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona.
Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 223/2003 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 79/1997 Sb., o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících předpisů.
Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.
Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů.
Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.
Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění.
Zákon č. 482/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů.
Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění.
Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění.
Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

c) vyhlášky

Vyhláška MF č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu.
Vyhláška MPO č. 89/1994 Sb., kterou se provádějí ustanovení zákona č. 38/1994 Sb..
Vyhláška MPO č. 433/2006 Sb., o výčtu bezpečnostního materiálu, kterou se provádějí ustanovení zákona č. 319/2006 Sb..
Vyhláška MO č. 274/2006 Sb., kterou se stanoví seznam vojenského materiálu pro účely zákona o veřejných zakázkách.
Vyhláška NBÚ č. 136/2001 Sb., o zajištění kryptografické ochrany utajovaných skutečností, provádění certifikace kryptografických prostředků a náležitostech certifikace, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška ÚřPOHS č. 207/2005 Sb., o formě a obsahu plnění informační povinnosti k poskytnuté veřejné podpoře.
Vyhláška č. 146/1997 Sb., o činnostech, které mají bezprostřední vliv na jadernou bezpečnost ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška MK č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně muzeálních sbírek.
Vyhláška MF č. 64/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.
Vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška MZV č. 64/1987 Sb., o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR).
Sdělení MZV č. 60/1999 Sb., Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečného zboží (RID).